

Nuorten
parlamentti

– politiikkaa
ruohonjuuritasolla

(OPINKIRJO)

SISÄLLYS

Johdanto 3

Lämppärit ja fiilikset 4

Ensimmäisellä kerhokerralla
Pallo kiertoon
Muotokuva
Kerhokertojen aluksi
Mitä ajattelet?
Intiaaninimet
Kerhokertojen loppuksi

Politiikan virtuaalivarjostus 6

Tavoite
Ennakkovalmistelut
Valmistautuminen: kerhotunti
Kansanedustaja suurennuslasin alla: kerhotunti
Valtiopäivätoimet: kerhotunti
Kansanedustajan julkinen esiintyminen: kerhotunti
Kummikansanedustajan tapaaminen
Varjostuksen palaute: kerhotunti

Politiikan nuuskinta 14

Tavoite
Ennakkovalmistelut
Valmistautuminen: kerhotunti
Valtuutettu suurennuslasin alla: kerhotunti
Valmistautuminen tapaamiseen: kerhotunti
Tapaaminen ja valtuuston kokous: kerhotunti
Extraa ohjaajalle

Parannusideat kunnan syyniin Aloitekanavaa käyttäen 18

Tavoite
Ennakkovalmistelu
Tehtävä

Kaiken pohjalla ovat ihmisoikeudet 21

Liite Nuorten parlamentin havaintoluotain 22

TOIMITTAJA Tiina Karhuvirta
TAITTO Ilove Creative Oy
JULKAISIJA Kehittämiskeskus Opinkirjo, 2013
ISBN-NUMERO 978-952-5853-31-5 (pdf)

NUORTEN PARLAMENTTI ON OIKEASTI HYVÄ JUTTU!

NUORTEN PARLAMENTTI on yläkoululaisille tarkoitettu kerhotoiminnan kokonaisuus, jota toteuttavat eduskunta ja Kehittämiskeskus Opinkirjo (Kerhokeskus – koulutyön tuki ry) yhteistyössä. Kokonaisuus muodostuu ruohonjuuritason kerhotoiminnasta ja siihen tuotetusta materiaalista, vuosittain järjestettävistä eri teemoja käsittelevistä kerholaistilaisuuksista ja joka toinen vuosi Eduskunnassa järjestettävästä Nuorten parlamentin täysistunnosta.

Parlamenttikerhoissa tutustutaan ajankohtaisten aiheiden kautta yhteiskuntaan sekä siihen, miten nuoret voivat vaikuttaa ja osallistua. Kerholaiset pureutuvat muun muassa eduskunnan toimintaan, demokratiaan ja politiikkaan. Lainsäätäjille puolestaan Nuorten parlamentti tarjoaa mahdollisuuden kuulla nuoria.

Parlamenttikerhot monipuolistavat yläkoulun kerhotarjontaa ja lisäävät nuorten mahdollisuuksia osallistumiseen ja vaikuttamiseen. Kerhoesursseja voi saada kunnan anomasta valtionavustuksesta. Kerholaiset hyödyntävät koulussa opittua, tutustuvat alueen kansanedustajan toimintaan, osallistuvat keskusteluun oman kunnan nuorten asioista, järjestävät keskustelutilaisuuksia koululaisten ja poliitikkojen kanssa sekä tuovat monin eri tavoin esille nuorten aktiivisuutta, kykyä ja halua olla mukana vaikuttamassa yhteiskunnallisiin asioihin.

Kerho tarvitsee ohjaajan, joka on yleisimmin ollut koulun oma opettaja, mutta ohjaajana voi olla myös vaikka nuorisotyöntekijä. Pääasia on, että mukana on innostunut aikuinen. Kouluissa toimintaa on järjestetty joskus myös yhteistyössä eri aineiden opettajien kanssa, valinnaiskurssin osana tai osana oppilaskunnan toimintaa.

Tämä materiaali on tarkoitettu tukemaan kerhonohjaajaa. Siihen on koottu kaksi kerho-ohjelmaideaa. Virtuaalivarjostaminen on ajateltu toteutettavaksi niinä vuosina, kun kerho valmistautuu Nuorten parlamentin täysistuntoon eduskunnassa. Poliitiikan nuuskinta puolestaan on malli kerhon tutustumisesta oman kunnan päättäjien toimintaan. Aloittekanavaosio on lisä kerhotoimintaan, silloin kun keskustelun aiheena ovat erityisesti omaan lähiympäristöön liittyvät teemat. Materiaalin päättää kirjoitus ihmisoikeuksista ja erityisesti lapsen oikeuksista toiminnan perustana.

Kiitokset materiaalista kuuluvat Maija Hirvoselle, Mika Matilaiselle, Tommi Eränpalolle, Aloittekanavalle ja Nuorten parlamentin työryhmälle. Ilman ideoitanne, kannustavaa keskustelua ja ohjaustanne tätä materiaalia ei olisi syntynyt.

Helsingissä 14.6.2013

Tiina Karhuvirta

Lämppärit ja fiilikset

KERHOTUNTI

ENSIMMÄISELLÄ KERHOKERRALLA

Pallo kiertoon

Kerhon kokoontuessa ensimmäistä kertaa on usein tarpeen tutustua. Nimien opettelun voi hoitaa palloa tai mytättyä paperipalloa heitellen. Palloa heitellään toinen toisilleen niin kauan, kunnes kaikki muistavat toistensa nimet.

Muotokuva

TARVIKKEET: paperia, kynä

Valitaan pari ja piirretään hänestä huonommalla kädellä muotokuva (oikeakätinen siis vasemmalla kädellä ja vasenkätinen oikealla kädellä). Vaihdetaan kättä ja piirretään uudesta henkilöstä muotokuva. Valitaan muotokuvista mieluinen, kerrotaan oma nimi ja esitellään miksi valitsin juuri sen muotokuvan. Muotokuvia voidaan hyödyntää myös nimien opettelussa, mikäli ryhmä on toisilleen entuudestaan tuntematon.

KERHOKERTOJEN ALUKSI

Mitä ajattelet?

TARVIKKEET: soitin, musiikkia ja tarpeeksi iso vapaa tila.

Opiskelijat seisovat tilassa eri puolilla. Musiikin alkaessa he kävelevät vapaasti. Kun musiikki keskeytyy, pitää ottaa pari. Parin tehtävänä on keskustella aiheesta, jonka annat samalla, kun keskeytät musiikin. Musiikin alkaessa uudestaan kävely jatkuu, kunnes se taas keskeytyy, ja silloin on etsittävä uusi pari, jonka kanssa keskustellaan uudesta antamastasi aiheesta. Myös kerholaiset voivat keksiä aiheita.

AIHEITA:

- Mitä tein eilen illalla?
- Mitä teen tulevana viikonloppuna?
- Millainen perhe minulla on?
- Millainen koti minulla on?
- Mikä Suomessa on hyvää?
- Mikä Suomessa on ikävää?
- Mikä on minulle elämässä tärkeää?
- Mitä haluan tehdä 5 vuoden päästä?

Aiheet valitaan ryhmän mukaan. Niitä voi myös teemoittaa eli kaikki aiheet liittyvät esimerkiksi kotiin ja asumiseen tai kaikki liittyvät mielipiteisiin Suomesta. Harjoituksen voi tehdä myös niin, että aihe pysyy koko ajan samana, mutta siitä keskustellaan aina uuden parin kanssa.

Harjoitusta voi myös käyttää ensimmäisenä tutustumisleikkinä, jolloin listataan yhdessä vaikka taululle ensin, mitä asioita itsestä kerrotaan aina uudelle parille. Leikin hyvä puoli on se, että kaikki, myös hiljaiset, saavat puheharjoitusta. (lähde: http://www.edu.fi/kulttuurit_tutuksi/tutustumis_ja_lamittelyleikkejä/tutustumisharjoituksia)

Intiaaninimet

Kerhokertojen alussa voidaan tunnelmaa siirtää pois koulupäivän tapahtumista Intiaaninimien avulla. Nimet ovat peräisin KM Johanna Järvinen-Taubert ja FM Jaana Tyrmi / Opinpaja Oy:n järjestämästä Tutkivan oppimisen koulutuksesta.

Valitse alla olevasta listasta itsellesi intiaaninimi, joka omasta mielestäsi parhaiten kuvaa sinun toimintatyyliäsi tai ominaisuuksiasi.

Hiilimies	Laajat Lehdet
Hän, Joka Muuttuu	Metsästäjä Ja Jaguaari
Musta Ukkonen	Vanhus Nimeltä Toinen Kaksihaarainen Puu
Laulava Kivi	Nimi, Jota Ei Ole Lupa Lausua
Salainen Lahja	Yksi, Joka Pamauttaa Päähän
Letittää Tuuleen	Kauniisti Kumpuilevat Vihreät Mäet
Monta Suloista Väriä	Vaihtaa Jalkaa
Musta Tähti	Kotkan Kuopus
Tähtivettä Koko Nainen	Katajan Kuori
Tuoksuvat Joet	Yksi Pilvessä
Kuiskaus	Kerran Haudattu
Ripotettu Sinne Tänne	Kyllillä Kävijä
Huolellinen Astuja	Vaahoava Vuo
Kilpaileva Kävelijä	Liha
Kaksin Verroin	Kaikki Vedet
Polta Se Karrelle	Kypsyttäjä
Hehkuva Auringonlasku	Monta Haukkua
Pimeyden Neito	Lyhyet Siivet
Kevätsade	Ahmii Nuolensa
Kaksoiskasvo	Putoilevat Pöksyt
Vanha Nirso	Maalaava Susi
Sanoo Jatkovasti	Ilkkuva Lintu
Pikkupeipponen Pomo	Jäähanhi
Kojootti Ravaa Kehää	Pikkuriikkinen
Seitsemän Luontoa	Niittäjä
Jäljellä	Salamoiva Hiiri
Taputtaa Vihollisen Otsaa	Miehenrinne
Vuorten Kaste	Näkee Taian
Ei Pelkää Tekemistä	Kuun Jaguaari
Tupaten Täynnä	

KERHOKERTOJEN LOPUKSI

Kerhokerran loppuksi käydään filis-kierros. Ohjaaja voi kysellä tunnelmia, ajatuksia, yllättäviä asioita, mitä tehdään seuraavalla kerralla, mitä opittiin kerhokerran aikana jne. Soita mukavaa musiikkia filiskierroksen aikana.

Politiikan virtuaalivarjostus

TAVOITE Tutustuttaa kerholaisia eduskunnan päätöksentekoon ja ajankohtaisiin yhteiskunnallisiin asioihin. Mahdollistaa yhteistyö kerhokummikansanedustajan kanssa.

ENNAKKOVALMISTELUT

Virtuaalivarjostus -toimintamalli sopii valmistauduttaessa Nuorten parlamentin istuntoon. Ohjaaja ottaa toiminnan esille ensimmäisellä kerhokerralla keskusteltaessa nuorten kanssa siitä, mitä he haluavat kerhossa tehdä. Virtuaalivarjostus voi olla jatkuvaa kerhotoimintaa, jolloin varjostetaan yleensäkin yhteiskunnallisesti kiinnostavia asioita lehdistä, eri verkkosivuilta ja keskustelemalla muiden nuorten ja vaikkapa vanhempien kanssa. Virtuaalivarjostus voi tuoda esille myös yhteiskunnallisesti tärkeitä teemoja, jotka eivät kuitenkaan ole median mielenkiinnon kohteena.

Virtuaalivarjostuksen aikana pidetään varjostuspäiväkirjaa ja kootaan posteria tai postereita, jonka avulla kerhon toimintaa voidaan esitellä varjostuksen kohteelle ja koululle.

Opettaja voi mahdollisuuksien mukaan valmistella oman vaalipiirin kansanedustajia kerhokummipyyntöihin.

Kirjaa varjostaminen ja kerhokummipyyntöjen esittäminen myös kerhon työsuunnitelmaan ja tiedota siitä rehtorille, muille opettajille ja vanhemmille.

KERHOTUNTI

VALMISTAUTUMINEN

TARVITAAN: tietokone nettiyhteyksineen, printteri, paperia, kyniä, varjostusvihko, kartonkeja, lehtiä, tusseja

Tutustutaan eduskunnan nettisivujen avulla kansanedustajiin. Kansanedustajat löytyvät sivulta: www.eduskunta.fi

KANSANEDUSTAJIA VOI SELAILLA

- aakkosjärjestyksessä
- vaalipiireittäin tai
- eduskuntaryhmittäin

Kansanedustajat

- » Aakkosjärjestyksessä
- » Vaalipiireittäin
- » Eduskuntaryhmät

Hae edustajaa:

Hae

Oikopolkuja

- » Eduskunnan puhemies ja varapuhemiehet
- » Täysistunto
- » Valiokunnat
- » Valtiopäiväasiat ja -asiakirjat
- » EU-asiat
- » Kansainvälinen toiminta
- » Hakemiston etusivulle

Asiahaku

Hae hakusanalla:

Hae

Muut haut:

- » Etsi asiansoittain
- » Hakupalvelut
- » Usein kysytyt kysymykset

Euroopan neuvoston valtuuskunta kiirehti perheväkivallan vastaisia toimia

4.10.2013

Euroopan neuvoston Suomen valtuuskunta kiirehti perhe- ja lähisuuhdeväkivallan vastaisen Istanbulin sopimuksen ratifiointia. Perhe- ja lähisuuhdeväkivalta on vakava ihmisoikeusongelma Suomessa ja Istanbulin sopimuksen pikainen ratifointi antaisi selkeän viestin, että Suomi haluaa toimia ongelman korjaamiseksi. [Lue lisää »](#)

Yli sata kansanedustajaa allekirjoitti lakialoitteen seksuaalisen hyväksikäytön rangaistuksista

3.10.2013

Lakialoitteessa esitetään, ettei syyteoikeus lapsen seksuaalisesta hyväksikäytöstä vanhenisi koskaan. [Lue lisää »](#)

Liikenne ja työllisyys pääteemoja suullisella kyselytunnilla

3.10.2013

Tuontiautojen verotuspäätökset, ajokorttiuudistus ja haja-asutusalueilla liikkumiseen liittyvät mahdollisuudet askarruttivat kansanedustajia suullisella kyselytunnilla 3. lokakuuta. [Lue lisää »](#)

Gestrin Helcomin ministerikokouksessa Kööpenhaminassa

3.10.2013

Kansanedustaja Christina Gestrin (r.) osallistui 2.–3.10. Kööpenhaminassa kokoontuneeseen Itämeren merellisen ympäristön suojelukomission (HELCOM) ministerikokoukseen. Gestrin edusti kokouksessa Itämeren parlamentaarikkokonferenssia (BSPC) yhdessä Mecklenburg-Vorpommerin parlamentin puhemiehen Sylvia Brettschneiderin kanssa. [Lue lisää »](#)

Euroopan neuvosto huolissaan Syyrian siviilien hädästä

3.10.2013

Euroopan neuvoston parlamentaarinen yleiskokous vaatii päätöslauselmassaan, että Syyriassa tehdyt rikokset ihmisyyttä vastaan tutkitaan oikeudessa. Suomalaisedustajat kantoivat puheenvuoroissaan huolta pakolaisten hädästä ja kemiallisten aseiden hävittämisestä. [Lue lisää »](#)

» Kaikki tiedotteet » Eduskunnan kuvapalvelu » Eduskuntasanasto

Uusimmat

- » Mietintöjen ja lausuntojen tilauspalvelu
- » Uusimmat mietinnöt ja lausunnot
- » Uusimmat täysistunnon pöytäkirjat
- » Uusimmat äänestystulokset

JAA

Sivun alkuun | Tulostettava versio

Viikkotapahtumat

Seuraava täysistunto
Perjantaina 4.10. klo 13.
Lakiehdotusten käsittelyjä.
[Lue lisää »](#)

- » Päiväjärjestys
- » Istuntojen verkkolähetykset
- » Päivän kokoukset
- » Viikon täysistunnot
- » Eduskunnan päätökset
- » Täysistuntosuunnitelma
- » Viikon valiokuntakokoukset

Kansalaisinfon yleisötillaisuudet

- » Lisätiedot yleisötillaisuuksista

Tervetuloa eduskuntaan

- » Eduskunnan esittely
- » Eduskunnan kirjasto
- » Eduskuntatiedotus
- » Esteetön eduskunta
- » Kansalaisinfo
- » Avoimet työpaikat (valtiolle.fi)
- » Vierailut eduskunnassa
- » Mediapalvelu
- » Eduskunnan Facebook-sivut
- » Nuorteneduskunta.fi
- » Eduskunnan Twitter

Eduskunnan yhteydessä toimivat virastot

- » Eduskunnan oikeusasiamies
- » Ihmisoikeuskeskus
- » Ulkopoliittinen instituutti
- » Valtiontalouden tarkastusvirasto

Keskusteluja demokration haasteista Otakantaa.fi:ssä**150 vuotta säännöllistä valtiopäivätoimintaa**

Esimerkki kansanedustajan sivusta (aakkosissa ensimmäisenä oleva). Sivulta löytyvät henkilötiedot, puheenvuorot, valtiopäivätoimet, sidonnaisuudet kansanedustajana, linkki omille sivuille ja tiedot avustajasta.

svenska Siirry eduskunnan kotisivulle

EDUSKUNTA hakupalvelut
KANSANEDUSTAJAHAKU

Nykyiset kansanedustajat **Kansanedustajien sidonnaisuudet** Tilastot ja raportit Kansanedustajat 1907 -

SAULI AHVENJÄRVI

- Henkilötiedot
- Puheenvuorot 9.11.1999-**
- Valtiopäivätoimet
- Sidonnaisuudet kansanedustajana
- Omat sivut
- Avustaja

Sauli Ahvenjärvi / Kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä

Puheenvuorojen haku

Uusimmat puheenvuorot
Uusimmat puheenvuorot (ei vastauspuheenvuorot)

Hakusana:

Puheenvuoron tyyppi:

Asian tyyppi:

Asian tunnus:

Käsittelyvaihe:

Valtiopäivät/Vaalikausi:

Aikaväli: -

Ohjeet

Edustajan puheenvuorot 1999-

Katkaisumerkki on *.

Tästä palvelusta voit hakea valittesasi edustajan puheenvuoroja eduskunnan täysistunnoissa 9.11.1999 lähtien.

Linkeistä Uusimmat puheenvuorot ja Uusimmat puheenvuorot (ei vastauspuheenvuorot) löydät kuluvaan vaalikauden aikana pidetyt puheenvuorot uusimmat ensin -järjestyksessä.

Esimerkkejä:

Onko edustaja käyttänyt puheenvuoroja valtiopäivillä 2006?

Valitse valintalistasta Valttiopäivät/Vaalikausi kohta Valttiopäivät 2006 ja näpättyä Hae.

Onko edustaja käsitellyt puheenvuoroissaan vammaisten asemaa?

Kirjoita Hakusana -kenttään vammai* ja näpättyä Hae.

Onko edustaja käyttänyt puheenvuoroja eduskunnan täysistunnoissa 9.11.1999 lähtien?

Esimerkki puheenvuorojen hakulomakkeesta.

SAULI AHVENJÄRVI

- Etusivu
- Sauli
- Miellipiteet
- Musiikki
- Julkaisut

UUSIMMAT ARTIKKELIT

- Itäviennistä vetoapua 5.3.2011
- Mersukilsa 20.2.2011
- Pyramidihuijaus? 15.5.2010

Etusivu

Mukava kun poikkesit kotisivuilleni,
ol niingon gotonas!

Tuoreimmat uutiset löytyvät nykyään Facebook-sivuiltani <http://www.facebook.com/sauli.ahvenjarvi> ja kannaoitoja ilmesty Uuden Suomen blogiini <http://sauliahvenjarvi.puheenvuoro.uusisuomi.fi/> Eduskuntapuheenvuorot ja muut valtiopäivätoimet löytyvät sivulta <http://www.eduskunta.fi/triphome/bin/hex5000.sh?hnro=1086&kieli=su>

Dramatisoitu laulusarja Pietari - Silminnäkiä
TÄMÄ KANNATTAA NÄHDÄ!

Kuvia ja musiikinäytteitä: http://www.youtube.com/watch?v=XkG_pffimVA
Sävellys Lasse Heikkilä, sanoitus Tytti Issakainen, ohjaus Ritva Tuutti-Friman
Esityksen kesto 60 minuuttia

Vilmeisimpiä esityksiä:

Jyväskylä, Halssilan kirkko la 20.10.2012
Karstulan srk-keskus su 21.10.2012
Suolahti-sali Äänekoski 31.3.2013
Huittisten kirkko 1.4.2013

Tiedustelut: sauli.ahvenjarvi at eduskunta.fi

Sauli Ahvenjärvi

Esimerkki edustajan omasta sivusta.

suomi | svenska | English | français | selkoaineisto Mobilliversio | Palaute | Yhteystiedot | Tekstin koko

EDUSKUNTA

ETUSIVU
ORGANISAATIO
EDUSKUNTATYÖ
AJANKOHTAISTA

» Etusivu / Organisaatio / Kansanedustajat / Kansanedustajat vaalipiireittäin

Kansanedustajat

- Kansanedustajat aakkosittain
- Kansanedustajat vaalipiireittäin**
- » Eduskuntaryhmät
- Eduskuntaryhmäkisteri
- Eduskuntaryhmien puheenjohtajat
- Ministerit
- Kansanedustajien sidonnaisuudet
- Vaalirahoitusvalvonta
- Avustajat
- Kansanedustajien blogit**
- Naiskansanedustajien verkosto
- Tutkas
- Tilastoja ja raportteja
- Istumajärjestys
- Palkkiot ja kulukorvaukset
- Palkkiotoimikunta
- Kansanedustajien eläkkeet

Kansanedustajat vaalipiireittäin

- Helsingin vaalipiiri
- Uudenmaan vaalipiiri
- Varsinais-Suomen vaalipiiri
- Satakunnan vaalipiiri
- Ahvenanmaan maakunnan vaalipiiri
- Hämeen vaalipiiri
- Pirkanmaan vaalipiiri
- Kymen vaalipiiri
- Etelä-Savon vaalipiiri
- Pohjois-Savon vaalipiiri
- Pohjois-Karjalan vaalipiiri
- Vaasan vaalipiiri
- Keski-Suomen vaalipiiri
- Oulun vaalipiiri
- Lapin vaalipiiri

Sivun alkuun | Tulostettava versio

200 kansanedustajaa

Suomen eduskunta on yksikamarinen ja siihen kuuluu 200 kansanedustajaa. Kansanedustajat valitaan neljän vuoden välein välittömällä vaaleilla. [Lue lisää »](#)

Aihepiiriin liittyvää lisätietoa

- » Täysistuntotyö
- » Valiokuntatyö
- » Eduskuntavaalit
- » Tilastokeskuksen eduskuntavaaltilastot
- » Kansanedustajat 1907 -

Eduskunnan vaihde: (09) 4321, Postiosoite: 00102 Eduskunta | Aakkosellinen hakemisto | Yhteystiedot Käyttöehdot | Verkkolähetykset | Suojattu sähköposti

Kansanedustajien blogilista löytyy osoitteesta <http://web.eduskunta.fi/Resource.phx/eduskunta/organisaatio/kansanedustajat/kansanedustajatvaalipiireittäin.htx>

Kansanedustajien työ on mitä suurimmassa määrin julkista työtä. Hän voi tuoda esille omia näkemyksiään varsin monipuolisesti.

Valitaan varjostettava kansanedustaja tai mikäli ryhmä on suuri valitaan useampia varjostettavia.

Kansanedustajalle esitetään pyyntö ryhtyä kerhokummikansanedustajaksi hyvin laaditulla ja perustellulla kirjeellä, joka toimitetaan kansanedustajalle ja tiedoksi kansanedustajan avustajalle. Kirjeessä kerrotaan Nuorten parlamentin kerhotoiminnasta ja toiveesta saada kansanedustaja kerhokummiksi. Kummitoiminta sovitaan käytännössä kansanedustajan kanssa, mutta hänelle voi ehdottaa kahta tapaamista kerhon ja/tai koko koulun kanssa sekä tapaamista Nuorten parlamentti -istunnon aikana eduskunnassa. Kirjeessä kerrotaan myös, että kerho tutustuu kansanedustajan valtiopäivätoimiin sekä julkiseen esiintymiseen (blogit, kirjoitukset, puheet jne).

Kerho voi tiedustella vastausta kerhokummikansanedustajaksi suostumisesta noin parin viikon sisällä soittamalla kansanedustajan avustajalle.

KERHOTUNTI

KANSANEDUSTAJA SUURENNUSLASIN ALLA

TARVITAAN: tietokone nettiyhteyksineen, printteri, paperia, kyniä, varjostusvihko, kartonkeja, lehtiä, tusseja

VARJOSTETTAVASTA KANSANEDUSTAJASTA SELVITETÄÄN PERUSTIEDOT

- Kuka hän on?
- Mitä hän on tehnyt arkityökseen?
- Mitä puoluetta hän edustaa?
- Missä luottamustehtävissä hän toimii?
- Pitääkö hän mahdollisesti blogia? Mistä asioista hän kirjoittaa? Millaisista asioista hän on kiinnostunut?

TAUSTATIEDOT VARJOSTETTAVAN PUOLUEESTA

- Millaisia arvoja puolue edustaa?
- Mitä asioita se ajaa?
- Missä asemassa se on valtakunnallisesti ja paikallisesti?
- Millaisen kannatuksen puolue sai viime vaaleissa?
www.vaalit.fi/14163.htm
- Onko puolue hallituksessa vai oppositiossa?

Tiedoista kootaan päiväkirja. Valmistellaan posteria tai postereita esittelyä varten.

KERHOTUNTI

VALTIOPÄIVÄTOIMET

Selvitetään varjostettavan valtiopäivätoimet. Samalla tutustutaan eduskunnan päätöksentekoon valiokuntineen, kokouksineen ja täysistuntoineen.

Osoitteesta www.eduskunta.fi löytyvät ajantasaiset eduskunnan sivut.

Eduskunnan kirjaston sivut ovat erinomainen lähde tutustua meneillään olevaan lainsäädäntöön: <http://lib.eduskunta.fi/Resource.phx/kirjasto/oikeudellinentieto/tietopaketit/index.htm>

Sivulta löytyy muutamia lainsäädäntöhankkeita. Sivun kautta pääsee käsiksi lain valmistelu- ja käsittelyasiakirjoihin sekä esimerkkeihin ko. lain uutisoinnista. Mukana on mahdollisesti myös kansainvälistä aineistoa, kirjallisuutta ja muuta aiheeseen liittyvää materiaalia.

suomi | svenska | English Palaute | Yhteystiedot | eduskunta.fi | Mobiili | Tekstiversio | Tekstin koko

EDUSKUNNAN KIRJASTO

ETUSIVU PALVELUT EDUSKUNTATieto OIKEUDELLINEN TIETO YHTEISKUNTATieto EDUSKUNNAN ARKISTO

Oikeudellinen tieto

Oikeudellisen tiedon kokoelmat
 Oikeudellisia verkkotiedonlähteitä
 Lakihankkeiden tietopaketit - LATI
 Oikeudellisen tiedon tiedonlähteopaita
 Ulkomaisia oikeudellisen tiedon lähteitä

Ajankohtaista
 » Eduskunnalle syysistuntokaudella 2013 annettavat hallituksen esitykset
 » Oikeusministeriön säädöshankkeet 1.9.2013

Eduskunnan kirjasto toimii oikeudellista tietoa välittävänä keskuskirjastona.
 Kirjaston kokoelmassa on muun muassa koti- ja ulkomaisia

- säädöskokoelmia ja lakikirjoja
- säädösvalmisteluasiakirjoja
- oikeustieteellisiä kirjoja ja lehtiä ja oikeustapauskokoelmia

Kirjaston henkilökunta opastaa oikeudellisten tietolähteiden käytössä.
 Kirjasto järjestää asiakkaille koulutusta oikeudellisista tiedonlähteistä.

Lisätietoja
 Lisätietoa oikeudellisen tiedon kokoelmista ja palveluista antaa johtava tietoasiantuntija Erika Bergström puh. 09 432 3402 sekä kirjasto.tietopalvelu@eduskunta.fi, puh. 09 432 3432

Usein kysytyä
 » Mitä on ja missä sijaitsee kotimainen oikeudellinen aineisto?

Sivun alkuun | Tulostettava versio

Eduskunnan kirjaston ylläpitämä sivu, josta löytyy istuntokaudella annettavat hallituksen esitykset pdf-muodossa.

Eduskunnan kirjaston sivuilta löytyy tietoa myös luettelo ajankohtaisista hallituksen esityksistä. Linkki kirjaston **Oikeudellinen tieto** -osioon: <http://lib.eduskunta.fi/Resource.phx/kirjasto/oikeudellinentieto/index.htm>

Pohditaan, mitä vaikuttaa kansanedustajan työhön se, onko hän hallituspuolueen vai oppositiopuolueen kansanedustaja.

KERHOTUNTI

KANSANEDUSTAJAN JULKINEN ESIINTYMINEN

TARVITAAN: tietokone nettiyhteyksineen, printteri, paperia, kyniä, varjostusvihko, kartonkeja, lehtiä, tusseja

Tutustutaan kansanedustajan blogikirjoitteluun. Tarkistetaan twitter-syötteet, facebook-profiili, kirjoitukset lehdissä jne. Millainen kuva muodostuu kansanedustajasta näiden kirjoitusten pohjalta?

Voiko blogia kommentoida? Mikäli voi, ja viimeinen blogikirjoitus herättää kerholaisissa halua kommentointiin, kirjoitetaan perusteltu palaute blogista.

Kansanedustajaa voi seurata myös facebookin kautta. Millaisia asioita kansanedustaja nostaa esille profilissaan? Käydäänkö tällä foorumilla innokasta kommentointia? Mitä muita mediavaikuttamisen välineitä kansanedustaja käyttää? Miettikää, miksi hän on valinnut juuri nämä tavat toimia.

Politiikan virtuaalivarjostus

KERHOTUNTI

KERHOKUMMIKANSANEDUSTAJAN TAPAAMINEN

Politiikan
virtuaalivarjostus

TARVITAAN: muistiinpanovälineitä, kamera, videokamera, nauhuri, jne

VALITSE NÄISTÄ JA KEHITÄ ETEENPÄIN:

ideoita toteuttaa oppilaiden ja kansanedustajien tapaaminen

- Keskustellaan kerholaisten ajatuksista kansanedustajan mediakuvasta
- Järjestetään rento kerhotunti, jossa pohditaan yhdessä kerholaisia askarruttavia asioita
- Järjestetään kahvipöytäkeskustelu kansanedustajan ajankohtaisista asioista ja kommentoidaan niitä nuorten näkökulmasta
- Järjestetään koko koulun tai 9. luokan oppilaille tarkoitettu Talk Show – tilaisuus. Tilaisuuden järjestelyt kannattaa hoitaa yhteistyössä oppilaskunnan kanssa, jolloin järjestämisvastuu jakautuu useamman kesken

KUKAAN EI TIEDÄ, JOS SIITÄ EI KERRO MUILLEKIN:

vihjeitä jatkoa varten

- Sovitaan yhteistyön jatkamisesta
- Sovitaan Nuorten parlamentti -istunnon yhteydessä tapahtuvasta tapaamisesta
- Suunnitellaan projektin videointi, dokumentin koostaminen ja levittäminen. Dokumenttivideon voi julkaista esim. Kelaamon kautta (<http://kelaamo.fi/fi/>).
- Valokuvataan tapaaminen ja linkitetään kuvia koulun omille sivuille.
- Koostetaan projektista sanomalehtikirjoitus paikkakunnan sanomalehteen.
- Julkaise linkit, tekstit ja valokuvat osoitteessa <https://www.facebook.com/pages/Nuorten-parlamentti/110159365740036>
- Lähetä linkit (dokumentit, valokuvat ja kirjoitukset) tiina.karhuvirta@kerhokeskus.fi

KERHOTUNTI

VARJOSTUKSEN PALAUTE

TARVITAAN: tietokone nettiyhteyksineen, printteri, paperia, kyniä, varjostusvihko, kartonkeja, lehtiä, tusseja

KERHOLAISET KÄYVÄT PALAUTEKESKUSTELUN VARJOSTUKSESTA

- Mitä mieltä nuoret olivat menetelmästä?
- Mitä nuoret kokivat oppineensa toiminnan aikana?
- Miten he arvioivat varjostettavan toimintaa?
- Mikä oli odotusten mukaista?
- Mikä yllätti varjostuksessa?
- Mitä mielenkiintoista kerholaiset kokivat?
- Muuttuivatko heidän ennakkokäsityksensä kansanedustajasta varjostuksen aikana?
- Miten he olisivat valmiita kertomaan kokemuksestaan yhteiskuntaopin tunnilla muille luokkalaisille?
- Viimeistellään posteria. Mietitään miten ja missä posterit (tai posterit) esitellään.
- Haluaako joku kirjoittaa kokemuksestaan paikkakunnan lehteen, koulun nettisivuille tms.

Politiikan nuuskinta

TAVOITE Tutustuttaa kerholaisia kunnalliseen päätöksentekoon ja oman kunnan ajankohtaisiin asioihin. Mahdollistaa verkottumista puolin ja toisin.

ENNAKKOVALMISTELUT

Politiikan varjostaminen -toimintamalli voidaan ottaa esille ensimmäisellä kerhokerralla, kun keskustellaan nuorten kanssa siitä, mitä he haluavat kerhossa tehdä. Politiikan varjostaminen voi olla myös jatkuva osa kerhotoimintaa, jolloin varjostetaan oman kunnan kiinnostavia asioita lehdistä, kunnan verkkosivuilta ja keskustelemalla nuorten, opettajien, vanhempien ja muiden kanssa.

Opettaja voi mahdollisuuksien mukaan valmistella kunnanvaltuutettuja mahdollisiin varjostuspyyntöihin.

Varmista koulukuljetukset, koska varjostaminen tapahtuu koulupäivän jälkeen. Kirjaa varjostaminen myös kerhon työsuunnitelmaan ja tiedota siitä rehtorille, muille opettajille ja vanhemmille.

Lähteenä on hyödynnetty *Demokratia-avain. Opettajan opas demokratia-kasvatukseen* -opasta.

KERHOTUNTI

VALMISTAUTUMINEN

TARVITAAN: tietokone nettiyhteyksineen, printteri, paperia, kyniä, varjostusvihko, kartonkeja, lehtiä, tusseja

Tutustutaan kunnan nettisivujen avulla kunnanvaltuutettuihin. Valitaan varjostettava valtuutettu, tai mikäli ryhmä on suuri, valitaan useampia varjostettavia.

Laaditaan kutsukirje ja etsitään valtuutetun yhteystiedot. Kutsukirjeessä kerrotaan Nuorten parlamentin kerhotoiminnasta ja toiveesta päästä varjostamaan valtuutettua. Varjostaminen edellyttää valtuutetun puolelta tapaamista – luontevimmin valtuuston kokouksen yhteydessä. Kutsukirjeeseen voi ehdottaa jo ryhmälle sopivaa aikaa, toki jouston varaa

kannattaa jättää. Muista lisätä vielä yhteystiedot lisäkysymyksiä varten, opettajan yhteystiedot, toivottava viimeinen vastauspäivä ja kiitokset jo etukäteen. Toki valtuutetulle voi myös soittaa, jos tämä vaikuttaa luontevalta.

KERHOTUNTI

VALTUUTETTU SUURENNUSLASIN ALLA

TARVITAAN: tietokone nettiyhteyksineen, printteri, paperia, kyniä, varjostusvihko, kartonkeja, lehtiä, tusseja

VARJOSTETTAVASTA VALTUUTETUSTA SELVITETÄÄN PERUSTIEDOT

- Kuka hän on?
- Mitä hän tekee arkityökseen?
- Mitä puoluetta hän edustaa? Vai onko hänellä takanaan valitsijayhdistys?
- Missä luottamustehtävissä hän toimii?
- Pitääkö hän mahdollisesti blogia? Millaisista asioista hän kirjoittaa? Millaisista asioista hän on kiinnostunut?

TAUSTATIEDOT VARJOSTETTAVAN PUOLUEESTA

- Millaisia arvoja puolue edustaa?
- Mitä asioita se ajaa?
- Missä asemassa se on valtakunnallisesti ja paikallisesti?
- Millaisen kannatuksen puolue sai viime vaaleissa?
www.vaalit.fi/14163.htm
- Mistä asioista se on kiinnostunut paikallisesti?

TAUSTATIEDOT ORGANISAATIOSTA, JOSSA VARJOSTETTAVA TOIMII LUOTTAMUSTEHTÄVISSÄ

- Paljonko toimielimessä on jäseniä?
- Kuinka paikat ovat jakautuneet puolueiden, miesten ja naisten, eri ikäryhmien, asuinalueiden ja ammattiryhmien välille?
- Kuinka usein kokouksia on?
- Mistä kokouksissa päätetään?
- Ovatko kokouksen avoimia vai suljettuja?

VALMISTAUTUMINEN SEURAAVAN KERTAAN

- Kerholaiset miettivät etukäteen teemoja, joista he haluavat keskustella varjostettavan kanssa. Hyödynnä Nuorten parlamentti -havaintoluotainta.
- Valmistellaan posteria valitusta valtuutetusta

KERHOTUNTI

VALMISTAUTUMINEN TAPAAMISEEN

TARVITAAN: tietokone nettiyhteyksineen, printteri, paperia, kyniä, varjostusvihko, kartonkeja, lehtiä, tusseja

Käsitellään kerholaisten keräämät havainnot keskustelua kaipaavista asioista. Päätetään esitettävät kysymykset. Viimeistellään tapaaminen ja varmistetaan tapaamisajankohta ja -paikka. Selvitetään valtuuston kokouksen asialista ja keskustellaan kerholaisten odotuksista tapaamisesta ja valtuuston kokouksesta.

Valmistellaan esitettävät kysymykset ja keskusteltavat aiheet.

KERHOTUNTI

TAPAAMINEN JA VALTUUSTON KOKOUS

TARVITAAN: paperia, kyniä, kamera

Tapaaminen voi olla epämuodollinen, mutta jokainen kuitenkin esittäytyy tapaamisen aluksi. Keskustelua kannattaa käydä kerholaisten tekemien kysymysten ja keskusteluaiheiden pohjalta. Varjostettava voi kertoa omasta työstään valtuutettuna ja kysyä nuorilta heidän kantojaan ajankohtaisista asioista.

Kokouksessa kerholaiset kiinnittävät huomiota varjostettavan toimintaan, puheenvuoroihin ja äänestyskäyttäytymiseen.

KOKOUKSEN JÄLKEEN VAIHDETAAN AJATUKSIA VARJOSTETTAVAN KANSSA.

- Jäikö nuorille avoimia kysymyksiä kokouksesta?
- Mitä mieltä nuoret olivat kokouksesta?
- Onko tämä nuorten mielestä hyvä tapa päättää kuntalaisten asioista?

Lopuksi kiitellään ja hyvästellään.

KERHOTUNTI

VARJOSTUKSEN PALAUTE

TARVITAAN: tietokone nettiyhteyksineen, printteri, paperia, kyniä, varjostusvihko, kartonkeja, lehtiä, tusseja

KERHOLAISET KÄYVÄT PALAUTEKESKUSTELUN VARJOSTUKSESTA.

- Mitä mieltä nuoret olivat menetelmästä?
- Mitä nuoret kokivat oppineensa toiminnan aikana?
- Miten he arvioivat varjostettavan toimintaa?
- Mikä oli odotusten mukaista?
- Mikä yllätti varjostuksessa?
- Mitä mielenkiintoista kerholaiset kokivat?
- Muuttuivatko heidän ennakkokäsityksensä kunnan päätöksenteosta varjostuksen aikana?
- Mitä viestiä he voisivat viedä kunnan nuorten vaikuttajaryhmälle?
- Miten he olisivat valmiita kertomaan kokemuksestaan yhteiskuntaopin tunnilla muille luokkalaisille?

Viimeistellään posteria tai postereita. Mietitään kuinka posterit esitellään koululle? Haluaisiko joku kirjoittaa kokemuksestaan paikkakunnan lehteen, koulun nettisivuille tms.

EXTRAA OHJAAJALLE

Kerholaiset mukana tuottamassa oppimateriaalia

Kerholaisten varjostuksessa saamaa materiaalia oman kunnan asioista, valtuutetuista, luottamuselimistä ja muusta kiinnostavasta voi hyödyntää myös yhteiskuntaopin tunnilla. Sovi ja keskustele asiasta kerholaisten kanssa.

Virtuaalikunta.net

<http://www.virtuaalikunta.net/fi/Sivut/default.aspx>

Kuntaliiton sivusto nuorille.

Parannusideat kunnan syyniin Aloitekanavaa käyttäen

TAVOITE

Tavoitteena on parannusideoiden valikointi eteenpäin vietäväksi, antaa idea muiden nuorten arvioitavaksi ja seurata, mitä idealle lopulta tapahtuu kunnassa.

TARVITAAN: tietokone nettiyhteyksineen, printteri, paperia, kyniä

ALOITEKANAVA.FI

Aloitekanava.fi-osoitteeseen on koottu kaikki eri paikkakuntien Aloitekanavat. Voit vapaasti selata ja tutustua eri paikkakuntien ideoihin, kysymyksiin ja käyttäjiin.

Aloitekanavassa voit kirjoittaa idean tai kommentoida muiden nuorten ideoita. Aloitekanavan moderaattori toimittaa aloitteeksi muotoillut ideat niistä vastaaville tahoille käsittelyyn. Prosessin viimeisessä vaiheessa pääset seuraamaan ideoiden elinkaarta alusta loppuun – idean kirjoittamisesta konkreettisiin toimenpiteisiin saakka.

Aloitekanavan Kunta kysyy -osiossa kuullaan sinun mielipiteesi ajankohtaisista asioista. Kunnan kaikki eri toimijat, voivat esittää kysymyksiä Aloitekanavalla. Kysyjinä voivat olla esimerkiksi valtuusto, hallitus, lautakunnat, hallintokunnat, järjestöt sekä erilaiset nuorten vaikuttajaryhmät. Voit kommentoimalla kertoa mielipiteesi Kunta kysyy -osion kysymyksiin.

Kerholaisten hyvät ideat oman lähiympäristön parantamiseksi kannattaa toteuttaa heti, jos se vain on mahdollista. Kuntaan voi toimittaa idean tai parannusehdotuksen Aloitekanava.fi -sivuston kautta. Tarkista kuitenkin ensin, onko kuntasi Aloitekanava-paikkakunta osoitteesta

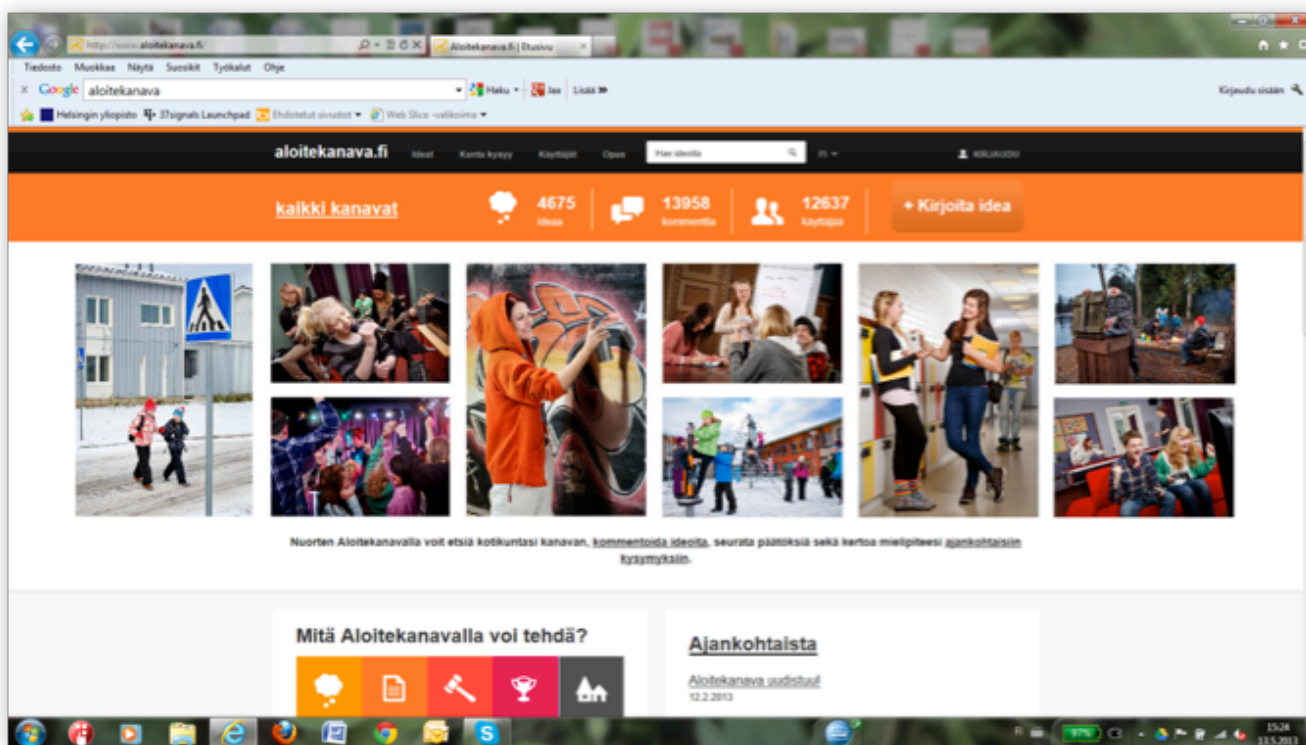
www.aloitekanava.fi

Valitaan kerhosta 1–2 vastuuhenkilöä seuraamaan Aloitekanavaa. Heidän tehtävään on seurata Aloitekanavalla tapahtuvaa toimintaa ja tiedottaa siitä kerholle.

Joillakin kaupungeilla on omia Aloitekanavan kaltaisia palveluita käytössään kuten Helsingillä <http://www.ruuti.net/ideat/>.

ENNAKKOVALMISTELU

Kerholaiset käyttävät tietoiseen ympäristön havainnointiin Nuorten parlamentti -luotainta.

TEHTÄVÄ

Tutkitaan havaintoluotainten avulla kerättyjä parannusta kaipaavia kohteita tai puutteita, joita he ovat huomanneet lähiympäristössään.

Ideoidaan parannusehdotuksia. Ideointimenetelmä voi soveltaa ongelmanratkaisusta tuttua kaukaista ajatusmallia. Voit kokeilla myös muita ideointimenetelmiä.

Kaukainen ajatusmalli -menetelmässä valitaan ensin kaukainen ajatusmalli, kehitetään siitä hullun mielekäs sovellus ja näistä mahdollinen ratkaisu.

ESIMERKIKSI NÄIN:

Ongelma

Bussipysäkin ympäristö on roskainen

Kaukainen ajatusmalli

Magneetti

Hullun mielekäs sovellus

Roskat imeytyvät itsekseen maan alle

Roskat suihkuavat pois

Roskat takertuvat toisiinsa

Roskat juuttuvat roskaajan käteen

Mahdollinen ratkaisu

Roskis bussipysäkille

”Älä roskaa” -kampanja

”Kerää roska päivässä” -kampanja

Pysäkkien siivoustalkoot

Sakot roskaajalle

IDEAT KOOTAAN YHTEEN ESIMERKIKSI TAULULLE

Ratkaisuideat järjestellään. Järjestelyssä voidaan tarkastella sitä, kuka asian voi toteuttaa, vaatiiko se rahaa, keitä kaikkia idean toteuttaminen koskettaa jne. Tarkastellaan ideoita, kehitetään ja yhdistellään ideoita mahdolliseksi ratkaisuksi havaittuun ongelmaan. Järjestetään äänestys tarvittaessa.

Kerhon Aloitekanava -vastaavat kirjaavat ongelman ja ratkaisun Aloitekanava -palveluun. He seuraavat idean etenemistä ja raportoivat kerholle havainnoistaan.

KAIKEN POHJALLA OVAT IHMISOIKEUDET

Lapsen oikeudet ovat osa ihmisoikeuksia. Alle kahdeksantoista vuotiaat ovat lapsia. Jokaisella lapsella on erityisiä oikeuksia. Nämä oikeudet perustuvat YK:n sopimukseen lapsen oikeuksista. Tämä on laajimmin hyväksytty ihmisoikeussopimus. Sopimus velvoittaa valtioita huolehtimaan lainsäädäntönsä kautta lapsen oikeuksien toteutumisesta. YK:n lapsen oikeuksien sopimus koostuu yhteensä 54 artiklasta.

SOPIMUKSEN SISÄLTÖ VOIDAAN TIIVISTÄÄ KOLMEEN ERI TEEMAAN:

Lapsella on oikeus

1. erityiseen suojeluun ja hoivaan (protection),
2. riittävään osuuteen yhteiskunnan voimavaroista (provision) sekä
3. osallistua ikänsä ja kehitystasonsa mukaisesti itseään koskevaan päätöksentekoon (participation).

SOPIMUKSEN LIITTYY NELJÄ YLEISTÄ PERIAATETTA:

1. Kaikki lapset ovat tasa-arvoisia
2. Lapsen etu on ensisijainen kaikessa päätöksenteossa
3. Lapsella on oikeus hyvään elämään
4. Lapsen näkemykset on otettava huomioon

LÄHDE:

www.lastensivut.fi/index.php/oikeudet

www.lapsiasia.fi/lapsen_oikeudet;jsessionid=1d133c7b87bdf515764e9d85aab

Lataa kerholle lapsiasiaavaltuutetun toimiston esite Toteutuvatko oikeutesi osoitteesta

www.lapsiasia.fi/julkaisut/julkaisu/-/view/1856719

Jaa tietoa esitteestä kerhosi kanssa. Esite tarjoaa hyvän tietopohjan Suomen tilanteesta lapsen oikeuksien suhteen. Hyödyntäkää kerhossa esitteen tietoa pohtiessanne ajankohtaisia yhteiskunnallisia teemoja.

NUORTEN PARLAMENTTI
UNGDOMSPARLAMENTET

(OPINKIRJO)